

Tuljak

muusika Miina Härma (1864–1941), eesti tantsuviisid
tekst Ferdinand Karlson (1875–1941)

Tuljak on tantsulaul. Seepärast on oluline hoida ühtlast tempot laulu algusest lõpuni. See tähendab seda, et üleminekul järgmisele lõigule ei toimu aeglustusi, pigem vastupidi, püüame hoopis anda hoogu juurde, et tempo ja kergus säiliks.

Need "kriitilised" kohad on: taktide 24-25 vahetus, 40-41 vahetus, NB! 64-65 vahetus. NB! Takt 65 kohale märgitud Meno mosso ei kehti. Palun laulame edasi täpselt endises tempos. 71-72 märgitud ritenuto jääb kehtima aga see on pigem väike aeglustus, et saavutaksime veidi aeglasema tempo finaalsiks, eeskätt silmas pidades bassi rühma vaimustavat solot. Juhatame endiselt kahe-peale ja lööke ei jaga. Tempo on lihtsalt grammike rahulikum, et bassi rühmal oleks mugavam oma partiid laulda.

72 takti viimasel veerandil ei ole pikka peatust, pigem liigume jälle hea energiaga järgmisse takti sisse.

Jaa veel üks NB! Taktides 77 ja 78 ei ole üldse ritenutot, taktis 73 võetud tempoga liigume kuni eelviimase taktini, tegelikult täie hooga 79. takti sisse ja nüüd 79. taktis on tõesti suur aeglustus. Ehk siis 79. takti vältused kõlavad realselt poole pikematena (nagu veerandnoot punktiga ja kaheksandik ja veel kaks veerandnooti).

Lõpuakordi parema balansi saavutamiseks palun, et ka I alt liiguks viimases akordis si-nooti (a-a-a-h)

Nüüd, eeldusel, et pulmad on ikka enamasti rõõmus sündmus, annaksin mõned soovitused, kuidas laulda nii, et see lugu meil ka rõõmsalt ja kergelt kõlaks.

Esmalt juhin tähelepanu naishäälte 2-löögi keerutuskäikudele taktides 2, 3, 6, 10, 14, 42, 43, 46 sopran 7, 15, 47. Teine kuueteistkümnendik palun aktiivselt läbi laulda.

7. takti *sub. piano* võiks toimida nii, et säilib ülim teksti aktiivsus, iga silp läbi huulte ja hammaste, suuna- ja vajutusega 8. takti algusesse. "tud" silp pigem kerge ja lühike.

Kergema laulmisviisi saavutamiseks võib üldiselt öelda, et tuleks laulda pigem lühema vokaaliga ja võimalusel pikendada helilist konsonanti. Näiteks taktides 9 ja 13 Mitte Maa-nni ja Töö-nni vaid julgelt kohe "nn"-i peale.

Aldi ja tenori solo ajal taktides 17-21 taas üliaktiivne tekst, võtmesõna on tugevalt artikuleeritud konsonandid sõna algustes ja mõnusalt põrisevad "rrr"-id.

Tähelepanu vajab intonatsioon taktides 19-20, fraasi vajutus 20 takti algusesse, 2 löök kergem aga mitte visatud (pigem veidi pikem vokaal vaa-tii, ä-raa).

Samas lõigus on sopranil ja bassil karakterit andev roll, nagu hõiked pulmas! Siin nüüd lauldes pigem lühike vokaal, enne ja peale "jahh!"-i on katkestused. Pul-mad ~ jah ~ pul-mad Iga lauldud not on kerge aktsendiga.

Taktides 25-40 bassi solo palun laulda kergelt ja mänguliselt. Taktides 26, 28, 34, 36 Mann ja Tõnn kohe "nn"-i peale.

Taktides 37-38 kõik laskuvad kaheksandikud väikse müksuga fikseeritud.

Taktid 25-28, 33-36 naised ja tenor iga kaheksandik väga kerge, *quasi staccato*.

Soprani ja tenori soolod taktides 49-64 püüame laulda nõ. sakiliselt, mitte legato suunas.
Neljataktilise fraasi sees vajutused 2 ja 4 taktile.

Ja samas lõigus need, kes laulavad hõis-sa ja tral-lal-la, palun laulame väga kergelt ja lendlevalt.
"Hõi" silp lühike, jääb nagu õhku rippuma, vokaale ei venita. (mitte hõõi-saa jaa traal-laal-laa).
Kõlame peaks nagu oleks katkestus iga silbi järel hõi ~ sa ~ ja ~ trall-llall-laa, "ll"-id helisema ja
"rr"-id põrisema.

Taktides 51, 55 (tenor) ja 59, 63 (sopran) kui on "hõis" silbil kaks kaheksandikku, palun väldime
vokaali libisemist ja püüame teisel kaheksandikul Õ justkui uuesti öelda.

Ülal mainitud põhimõtted kehtivad ka taktides 65-72

Bassid 65-66, 69-70 laulame kerguse ja mõnusa muhedusega.

Ja päris lõpus läheb bassi solo ilma hingamisteta taktijoontel, kindlalt *in tempo* eelviimasesse
takti sisse. Veelkord rõhutan, et mingit aeglustust enne eelviimast takti ei ole.

Triin Koch